

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 61/2023-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Legium s. r. o., Bukurešťská 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Adrian Šándorčín, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 93/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 93/2015 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I sa **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 93/2015 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie v sume **2 500 eur**, ktoré mu **je** Okresný súd Bratislava I **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **492,31 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 61/2023 z 2. februára 2023 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručенú ústavnému súdu elektronickou formou 16. decembra 2022, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 93/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 20 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou okresnému súdu 19. marca 2015 domáha proti Slovenskej republike náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom a nezákonnými rozhodnutiami príslušných orgánov Policajného zboru v rámci priestupkového konania na úseku dopravy. Podľa sťažovateľa okresný súd postupoval v napadnutom konaní spočiatku plynulo (až na obdobie od 25. augusta 2015 do 7. marca 2016, pozn.), uskutočnil niekoľko súdnych pojednávaní a v prejednávanej veci rozhodol rozsudkom z 18. októbra 2016, proti ktorému podali obe strany napadnutého konania odvolanie a vec bola 29. septembra 2017 predložená Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý rozsudkom č. k. 6 Co 289/2017 z 5. septembra 2018 (správne zjavne uznesením – § 392 Civilného sporového poriadku) prvoinštančné rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Sťažovateľ rozporuje následný postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý sa aj napriek niekoľkým vykonaným pojednávaniam vyznačuje nečinnosťou, a to v období od 29. októbra 2020 do 12. októbra 2022, čo napokon konštatoval aj predseda okresného súdu v upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti č. k. 1 SprV 504/2022 zo 7. novembra 2022 ako odpovedi na sťažovateľom podanú sťažnosť na postup okresného súdu. Na podklade uvedených skutočností a svoj vekú sťažovateľ odôvodnil zásah do jeho práv, výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia a zdôraznil, že v prejednávanej veci nie je ani po viac ako siedmich rokoch trvania namietaného konania právoplatne rozhodnuté, keďže zákonná sudkyňa nasledujúce súdne pojednávanie odročila na 17. február 2023.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

3. Okresný súd vo svojom vyjadrení konštatoval, že okrem obdobia nečinnosti (od 29. októbra 2020 do 12. októbra 2022 – bod 2 tohto nálezu, pozn.) koná v právnej veci sťažovateľa plynulo, od 27. septembra 2017 do 14. septembra 2018 sa súdny spis nachádzal na krajskom súde, pričom upozornil na náročnosť predmetu napadnutého konania, ktorého priebeh komplikuje aj skutočnosť, že sťažovateľ vystupuje v namietanom konaní bez právneho zástupcu, vrátane početnosti prejednávanej agendy. Zároveň vyjadril presvedčenie o neprimeranosti sťažovateľom požadovanej

výšky primeraného finančného zadost'učinenia. Z priloženého stanoviska zákonnej sudkyne vyplýva, že právna vec s'ťažovateľa bola pridelená do jej oddelenia 18. júla 2022, a to na základe Dodatku č. 4 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2022 účinného od 15. júla 2022, následne nariadila súdne pojednávanie, ktoré sa 30. novembra 2022 riadne uskutočnilo a ďalšie pojednávania (17. február 2023 a 1. marec 2023, pozn.) boli z dôvodu účasti zákonnej sudkyne na školení a zo zdravotných dôvodov s'ťažovateľa odročené na 12. apríl 2023.

II.2. Replika s'ťažovateľa:

4. S'ťažovateľ rozporoval tvrdenia okresného súdu o náročnosti predmetu napadnutého konania a absencii právneho zastúpenia. V podstatnej časti svojho vyjadrenia odkázal na súdne rozhodnutia priznávajúce náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“).

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, s'ťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, s'ťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre s'ťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je skutkovo ani právne zložitú, keďže pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy uplatnenej v zmysle zákona o zodpovednosti štátu je okrem tvrdení sporových strán pre okresný súd v zásade smerodajné rozhodnutie iného príslušného orgánu, ktorý určité rozhodnutie pre nezákonnost' zmenil alebo zrušil (§ 6 ods. 1 zákona o zodpovednosti štátu, pozn.), resp. konštatoval nesprávny úradný postup (§ 9 zákona o zodpovednosti štátu, pozn.). S prihliadnutím na miestnu príslušnosť okresného súdu je nutné poznamenať, že prejednávaná vec s'ťažovateľa patrí aj do pomerne bežnej rozhodovacej agendy okresného súdu (m. m. I. ÚS 343/2021). V správaní s'ťažovateľa neboli zistené také

významné skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku konania, aj keď ústavný súd jedným dychom dodáva, že jeho väčšia miera záujmu počas obdobia nečinnosti okresného súdu (bod 3 tohto nálezu, pozn.), ako aj pri koncipovaní žaloby mohla pozitívne ovplyvniť priebeh napadnutého konania. Z obsahu súdneho spisu sú totiž zrejmé niekoľkostranové podania sťažovateľa, ktorými v zásade opakovane prednáša totožné skutočnosti, pričom svoje názory namiesto predmetu konania koncentruje aj na prezentovanie subjektívnych výhrad k stavu justície (podanie sťažovateľa označené ako „Záverečná reč k sp. zn. 8C/93/2015“ z 1. augusta 2020 na č. l. 352, zápisnica zo súdneho pojednávania uskutočneného 30. novembra 2022, pozn.).

9. Bez potreby podrobnejších analýz uskutočnených procesných úkonov v namietanom konaní je pre ústavný súd podstatné, že okresný súd bol v období od 29. októbra 2020 do 12. októbra 2022 absolútne nečinný, čo napokon konštatoval aj predseda okresného súdu (body 2 a 3 tohto nálezu, pozn.). Z priebehu napadnutého konania je vizibilná aj istá miera nesústredenosti okresného súdu vo vedení súdnych pojednávaní, a to v období do vydania rozsudku č. k. 8 C 93/2015-116 z 18. októbra 2016, keď sa uspokojil s tvrdeniami sťažovateľa, bez uskutočnenia náležitého dokazovania, čo napokon konštatoval aj krajský súd, keď v uznesení č. k. 6 Co 289/2017-181 z 5. septembra 2018 zistil nedostatok riadneho a preskúmateľného odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Krajský súd zároveň poukázal aj na správanie sťažovateľa, ktorý dovtedy nepreukázal žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by mu mal vzniknúť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v žalovanej výške, pričom upozornil aj na určitú dichotómiu pri uplatňovaní nároku, ktorý najskôr uplatnil iba z titulu nezákonného rozhodnutia Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Krajského dopravného inšpektorátu, odboru bezpečnosti cestnej dopravy a dopravných evidencií, oddelenia bezpečnosti cestnej premávky z 1. apríla 2014, avšak vznik nemajetkovej ujmy následne odvodzoval aj zo skutočností priestupkového konania, ktoré prebehlo ešte v roku 2005 a podľa krajského súdu nesúvisí s predmetom napadnutého konania.

10. Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (m. m. III. ÚS 446/2018, I. ÚS 449/2022).

11. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, že na celkovú dĺžku konania mala vplyv početnosť rozhodovanej agendy, predmetné tvrdenie síce možno vnímať ako objektívne, na strane druhej ústavný súd dáva do pozornosti, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy (I. ÚS 3/2020, I. ÚS 363/2020).

12. V konklúzii predneseného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prieťahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov (body 1 a 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

13. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 eur. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť okresného súdu, správanie sťažovateľa, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, majú na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 500 eur a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovelo (body 3 a 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

14. Sťažovateľ si náhradu trov konania pred ústavným súdom nevyčísľil, a preto ústavný súd vychádzal z obsahu sťažnostného spisu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 251 a nasl. Civilného sporového poriadku) a sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 193,50 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 11,63 eur, t. j. spolu 410,26 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Ústavný súd priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 82,05 eur, pretože aj keď právny zástupca sťažovateľa sám nepreukázal skutočnosť, že je platiteľom tejto nepriamej dane, ústavný súd vlastnou činnosťou a vo verejnosti dostupnom zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH, vedenom finančnou správou Slovenskej republiky, zistil, že právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH. Repliku sťažovateľa nevyhodnotil ako podanie relevantné pre jeho rozhodnutie, a preto zaň sťažovateľovi náhradu trov nepriznal (bod 5 výroku tohto nálezu). Zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 3. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu